

گزارش دوره اول کارگاه آموزشی کتاب، کتابخانه و کتابخوانی در مرکز مطالعات برنامه‌ریزی و اقتصاد کشاورزی

جهت تشکیل و اجرای هر یک از کارگاههای مزبور شد. در هر یک از جلسات کارگاه به منظور ارتقاء سطح کیفی آن از یکی از متخصصان و خادمان ادبیات کودکان و نوجوانان کشورمان دعوت رسمی به عمل آمد و حضور آنها در کارگاه تاثیر مثبت و بازده مطلوبی به همراه داشت. محل برگزاری این کارگاهها، کتابخانه مرکز مطالعات برنامه‌ریزی و اقتصاد کشاورزی از ساعت ۹ الی ۱۲:۳۰ در روزهای سه‌شنبه هر هفته بود.

برای برپایی هر یک از کارگاهها، تمهیداتی مورد نیاز بود که به طور مشترک مطرح و به شرح زیر اقدام شد:

۱- دعوت تلفنی از گروه سنی شرکت کننده برای حضور در کارگاه حدود یک هفته قبل (در برخی موارد به علت عدم دسترسی به تلفن از طریق تلگراف اقدام شد)

۲- دعوت رسمی از میهمان مدعو کارگاه

۳- تهیه مجموعه‌ای از مواد خواندنی مناسب برای گروه سنی مذکور

۴- تهیه فهرستی از کتابخانه‌های عمومی و کتابخانه‌های کودکان در شهر تهران

۵- تهیه فهرستی از عناوین و سایر مشخصات کتابشناختی کتابهای مناسب گروههای سنی مختلف با استفاده از فهرست کتابهای مناسب شورای کتاب کودک

۶- دریافت پوستر، برجسب، کارت و پاکت از دفتر ایرانی کمیساریای عالی امور پناهندگان سازمان ملل متحد جهت اهداء به شرکت کنندگان در کارگاه

۷- تهیه هدیه و گل برای تقدیم به میهمان کارگاه

۸- تدارک پذیرایی در میانه کار و تهیه عکس از کارگاه

۹- تدارک وسیله نقلیه در ساعت ۸:۳۰ مقابل ساختمان وزارت کشاورزی در بلوار کشاورز

کنندگان کارگاه مذکور را به دست آورد. پس از دریافت پرسشنامه‌های تکمیل شده، کار بررسی آغاز گردید و سپس اعضای کارگاه به گروههای سنی دبستانی، راهنمایی و دبیرستانی تقسیم شدند. چون تعداد داوطلبان افزون بر ظرفیت پذیرش در هر جلسه کارگاه بود لذا هر یک از گروههای سنی به لحاظ جنسیت نیز تفکیک شده و دختران و پسران به غیر از گروه دبیرستانی (به علت اندک بودن تعداد آنها) مجزا از هم در کارگاه شرکت کردند.

هدف از برگزاری این کارگاههای آموزشی، باروری اندیشه اهمیت و ضرورت خواندن کتاب و سایر مواد خواندنی در زندگی کودکان و نوجوانان به صورت انفرادی و جمعی با شرکت اعضای خانواده بود. این تفکر مایه برنامه‌ریزی

فکر چگونگی تامین اوقات فراغت کودکان و نوجوانان در دوره تعطیلات تابستانی مدارس، همزمان با اعلام سال ۱۹۹۴ به نام سال جهانی خانواده توسط سازمان ملل متحد و شعار سال ۱۹۹۴ دفتر بین‌المللی کتاب برای نسل جوان (IBBY) تحت عنوان خواندن با خانواده موجب ارائه و اجرای برنامه‌ای تحت عنوان کارگاه آموزشی کتاب، کتابخانه و کتابخوانی برای فرزندان کارکنان وزارت کشاورزی در سطح تهران و کرج شد تا از این طریق ضمن تامین اوقات فراغت کودکان و نوجوانان مذکور، خواندن در خانواده نیز ترویج باید. پس از تصویب این اندیشه توسط مسئولان امر، نسبت به تنظیم و توزیع پرسشنامه‌ای اقدام گردید تا بتوان اطلاعات لازم و مفید مربوط به وضعیت شرکت

جهت انتقال شرکت کنندگان در کارگاه به محل تشکیل کارگاه واقع در خیابان سپهبد قمری - شماره ۱۱۱ - مرکز مطالعات برنامه‌ریزی و اقتصاد کشاورزی - بخش اطلاعات و انتشارات

۱۰- انتقال اعضای کارگاه پس از پایان کار به ساختمان وزارت کشاورزی

۱۱- مسئول تدارکات خانم لیلا گلستان با همکاری خانم آذرنیک ذات و آقایان غلامحسین رسول اف و جعفر کاظمی

۱۲- مشاوره و همیاری شورای کتاب کودک در اجرای این برنامه

فعالیت هریک از کارگاهها به شرح پیوست است.

کارگاه شماره یک

- ۱- شرکت کنندگان: گروه دبیرستانی
- ۲- میهمان مدعو: آقای هوشنگ مرادی کرمانی
- ۳- برنامه کار
- ۱-۳- آشنایی با مفهوم کتابخانه و انواع آن

- ۲-۳- آشنایی با مفهوم کتاب و شکلهای مختلف آن از سنگ نبشته‌ها تا دیسکهای لیزری
- ۳-۳- آشنایی با مفهوم خواندن و روش آن
- ۴-۳- آشنایی با انواع مواد خواندنی در کتابخانه
- ۵-۳- آشنایی با کتابخانه مرکز مطالعات برنامه‌ریزی و اقتصاد کشاورزی
- ۶-۳- معرفی آقای هوشنگ مرادی کرمانی و آثار ایشان
- ۷-۳- گفت و شنود آقای مرادی کرمانی با اعضای کارگاه پیرامون روش نویسندگی، داستان نویسی، انگیزه برای نوشتن داستانها و فیلمهای سینمایی مجید

- ۸-۳- آشنایی با نظام رده‌بندی دیویی برای تنظیم کتابخانه‌های شخصی و مدرسه‌ای
- ۹-۳- آشنایی با نحوه چیدن کتاب در کتابخانه
- ۱۰-۳- مرجع شناسی شامل آشنایی با نحوه تنظیم، روش استفاده و بازیابی اطلاعات از دائرةالمعارفها، اژه‌نامه‌ها، منابع جغرافیایی و کتابشناسیها
- ۱۱-۳- آشنایی با کاربرد کامپیوتر در کتابخانه و

- برنامه جامع کامپیوتری کتابخانه و آرشیو
- ۱۲-۳- جستجو و بازیابی اطلاعات از طریق کامپیوتر (تمرین)
  - ۴- برنامه آینده
  - ۱-۴- توصیه به اعضای کارگاه جهت انتقال آموخته‌ها به اعضای خانواده و استفاده از اوقات فراغت برای خواندن همراه با خانواده
  - ۲-۴- تنظیم کتابخانه شخصی بر مبنای نظام رده‌بندی دیویی تا تشکیل کارگاه بعدی در شهریورماه

کارگاه شماره دو

- ۱- شرکت کنندگان: گروه دبستانی (دختران)
- ۲- میهمان مدعو: خانم زهرا فرمانی
- ۳- برنامه کار
- ۱-۳- آشنایی با کتابخانه و کتابدار
- ۲-۳- آشنایی با نکاتی که لازم است در کتابخانه رعایت شود نظیر سکوت و حمل کتاب
- ۳-۳- آشنایی با شکلهای مختلف کتاب
- ۴-۳- آشنایی با انواع مواد خواندنی برای کودکان گروه سنی دبستانی
- ۵-۳- معرفی خانم زهرا فرمانی و آثار ایشان
- ۶-۳- آموزش روش قصه نویسی و نحوه تهیه و تولید یک کتاب
- ۷-۳- طرح یک قصه توسط خانم فرمانی
- ۸-۳- تکمیل قصه توسط اعضای کارگاه
- ۹-۳- نوشتن قصه توسط اعضای کارگاه
- ۱۰-۳- نقاشی صحنه‌های مختلف قصه توسط اعضا
- ۱۱-۳- آموزش روش تنظیم و تدوین یک کتاب
- ۱۲-۳- آموزش روش ساده تجلید و صحافی
- ۱۳-۳- تقسیم اعضای کارگاه به دو گروه سنی سالهای اول دبستان و سالهای آخر دبستان
- ۱۴-۳- برنامه آشنایی با شعر و شعرخوانی از

فراغت برای خواندن همراه با خانواده
۲-۴- تهیه و تولید یک مجله تا کارگاه بعدی در
شهریورماه

کارگاه شماره پنج

- ۱- شرکت کنندگان: گروه راهنمایی (پسران)
- ۲- میهمان مدعو: آقای هوشنگ مرادی کرمانی
- ۳- برنامه کار
- ۱-۳- به شرح کارگاه شماره ۴
- ۲-۳- " " " "
- ۳-۳- " " " "
- ۴-۳- معرفی آقای هوشنگ مرادی کرمانی
- ۵-۳- آشنایی با نحوه انتخاب موضوع و روش
داستان نویسی با استفاده از خاطرات و تجربیات
آقای مرادی
- ۶-۳- تهیه سناریو از داستان کتابخانه برگرفته از
جلد ۵ قصه‌های مجید و تمرین گروهی از
اعضای کارگاه

- ۷-۳- اجرای نمایشنامه مذکور در کارگاه زیر نظر
آقای غلامحسین رسول اف
- ۸-۳- نظریات آقای مرادی در جهت چگونگی
اجرای نمایشنامه و توضیح پیرامون نحوه اجرای
نمایشهای تلویزیونی، رادیویی و سینما
- ۹-۳- به شرح بند ۱۱-۳ کارگاه شماره ۴
- ۱۰-۳- " ۱۲-۳ " "
- ۱۱-۳- " ۱۳-۳ " "
- ۴- برنامه آینده
- ۱-۴- توصیه به اعضای کارگاه جهت انتقال
آموخته‌ها به اعضای خانواده و استفاده از اوقات
فراغت برای خواندن همراه با خانواده
- ۲-۴- تعیین ۳۰ واژه و استخراج جمله‌هایی
حسّای واژه‌های منتخب از انواع مجله‌ها،
روزنامه‌ها و کتابها به همراه اسم نویسنده آثار و
ارائه آن در کارگاه بعدی در شهریورماه

- طریق کتابهای مناسب برای گروه سنی (۱)
- ۱۵-۳- مرجع شناسی با استفاده از منابع مرجع
مناسب برای گروه سنی (۲) نظیر واژه‌یابی در
فرهنگ لغات ساده
- ۴- برنامه آینده
- ۱-۴- توصیه به اعضای کارگاه جهت انتقال
آموخته‌ها به اعضای خانواده و استفاده از اوقات
فراغت برای خواندن همراه با خانواده
- ۲-۴- تهیه و تولید کتابهای داستانی و غیرداستانی
نا تشکیل کارگاه بعدی در شهریورماه

کارگاه شماره سه

- ۱- شرکت کنندگان: گروه دبستانی (پسران)
- ۲- میهمان مدعو: آقای ناصر یوسفی
- ۳- برنامه کار
- به شرح کامل کارگاه شماره ۲
- ۴- برنامه آینده
- به شرح کامل کارگاه شماره ۲

کارگاه شماره چهار

- ۱- شرکت کنندگان: گروه راهنمایی (دختران)
- ۲- میهمان مدعو: خانمها کلهر و صالحی
سر دبیران بخش مجله در مجله سروش نوجوان
- ۳- برنامه کار
- ۱-۳- آشنایی با مفهوم کتابخانه و نقش کتابدار
- ۲-۳- آشنایی با شکل‌های مختلف کتاب از سنگ
نشسته‌ها تا دیسک‌های کامپیوتری
- ۳-۳- آشنایی با انواع مواد خواندنی برای
نوجوانان گروه سنی راهنمایی
- ۴-۳- معرفی خانمها کلهر و صالحی از مجله
سروش نوجوان
- ۵-۳- آشنایی با مجلات مخصوص نوجوانان
نظیر سروش نوجوان
- ۶-۳- توضیح پیرامون نحوه تهیه، تنظیم و تولید
یک مجله
- ۷-۳- تشکیل هیات تحریریه با استفاده از اعضای
کارگاه
- ۸-۳- تعیین بخشهای مختلف مجله نظیر داستان،
شعر، مطالب علمی، مصاحبه، اخبار، نامه‌ها،
طنز و سرگرمی
- ۹-۳- تنظیم مطالب و صفحه آرایی
- ۱۰-۳- تکثیر، تجلید و صحافی
- ۱۱-۳- مرجع شناسی با استفاده از منابع مرجع
مناسب برای این گروه سنی نظیر واژه‌یابی در
فرهنگ لغات
- ۱۲-۳- آشنایی مختصری با نظام رده‌بندی دیویی
مخصوص کتابخانه‌های مدرسه و کودکان
- ۱۳-۳- بازدید از بخش کامپیوتری کتابخانه
- ۴- برنامه آینده
- ۱-۴- توصیه به اعضای کارگاه جهت انتقال
آموخته‌ها به اعضای خانواده و استفاده از اوقات